

PROPOSTA D'ACORD DEL CONSELL PEL QUAL S'APROVA LA DECLARACIÓ INSTITUCIONAL DEL CONSELL EN DEFENSA DE LA COMPETÈNCIA EXCLUSIVA DE LA GENERALITAT SOBRE LA CONSERVACIÓ, EL DESENVOLUPAMENT I LA MODIFICACIÓ DEL DRET CIVIL FORAL VALENCIÀ.

L'extensa i profunda reforma de l'Estatut d'Autonomia de la Comunitat Valenciana que va tindre lloc a l'abril de 2006, de la que enguany es complix precisament el seu desé aniversari, va comportar, entre altres importants avanços per al model valencià d'autogovern, un reforçament de la competència exclusiva de la Generalitat sobre la conservació, el desenvolupament i la modificació del Dret Civil Foral Valencià, derivada expressament de l'article 49.1.2a de la norma institucional bàsica valenciana i acompanyada de múltiples al·lusions al llarg de tot el text de l'Estatut que recorden el valor que va tindre i té un corpus jurídic l'origen del qual es remunta al segle XIII.

Si en 1707 es va produir una fallida traumàtica després de més de quatre segles de vigència d'uns Furs, Privilegis i costums que, en el seu conjunt, van suposar una verdadera fita dins del panorama jurídic europeu, 2006 va ser l'origen d'una ingent labor desenrotllada des de la Generalitat per a recuperar, actualitzar, revitalitzar, impulsar i divulgar unes normes i institucions que, dins del marc constitucional i estatutari, han incorporat nous drets i han generat destacats èxits en diversos sectors de la societat valenciana.

Des d'un punt de vista estrictament normatiu, eixa tasca ha tingut quatre plasmacions efectives: la Llei 10/2007, de 20 de març, de la Generalitat, de Règim Econòmic Matrimonial Valencià, la Llei 5/2011, d'1 d'abril, de la Generalitat, de relacions familiars dels fills i filles els progenitors dels quals no conviuen, la Llei 5/2012, de 15 d'octubre, de la Generalitat, d'Unions de Fet Formalitzades de la Comunitat Valenciana, i la Llei 3/2013, de 26 de juliol, de la Generalitat, dels Contractes i altres Relacions Jurídiques Agràries. Dins del seu respectiu àmbit material d'aplicació, cada una d'estes normes va aportar substancials novetats i el seguiment de la seua aplicació pràctica demostra que han tingut una acollida molt favorable i un impacte molt positiu entre la ciutadania.

Quant a les labors de foment, durant el període de temps transcorregut des de l'aprovació i entrada en vigor de la primera de les lleis mencionades s'han organitzat o promogut campanyes divulgatives, exposicions, congressos, jornades, seminaris i xarrades dirigides tant a operadors jurídic especialitzats com també a entitats i col·lectius d'ampli espectre, i, al mateix temps, s'ha impulsat la publicació d'obres monogràfiques, la formació de nou personal investigador i la participació activa de les universitats de la Comunitat Valenciana i d'altres institucions i organismes acadèmics, amb la finalitat, en suma, d'implicar al nombre més gran possible de persones interessades.

Mereix una menció especial la contribució de la Comissió de Codificació Civil Valenciana i del seu òrgan assessor, l'Observatori de Dret Civil Valencià. A través de

desenes de reunions, el Ple i les comissions de treball de la primera i l'Observatori han dut a terme una labor encomiable, concretada en l'elaboració d'iniciatives normatives, informes i multitud de propostes, textos tots ells rigorosos i amb els que juristes i historiadors de reconegut prestigi que han format part d'ambdós òrgans han mostrat el seu afany per col·laborar en la configuració d'una legislació sòlida i ajustada al sistema competencial vigent.

Malgrat l'absoluta convicció de la Generalitat d'haver actuat dins del més escrupolós respecte a l'orde constitucional de distribució de competències entre l'Estat i la Comunitat Valenciana, tres de les quatre lleis abans citades (les relatives al règim econòmic matrimonial valencià, a les relacions familiars dels fills i filles els progenitors dels quals no conviuen i a les unions de fet formalitzades) van ser recorregudes davant del Tribunal Constitucional per successius presidents del Govern. Després d'un període inicial de suspensió de cada una d'elles, derivat automàticament de l'admissió a tràmit dels recursos formalitzats, l'Alt Tribunal va alçar aquella i les normes, que segueixen impugnades, estan vigents i s'apliquen amb total normalitat.

El Consell no compartix la interpretació restrictiva que en els dits recursos es fa de la competència exclusiva de la Generalitat sobre la conservació, el desenvolupament i la modificació del Dret Civil Foral Valencià, i es reafirma en el seu ple convenciment de l'adequació de les normes impugnades a la Constitució i a l'Estatut d'Autonomia. Després de la reforma d'este últim operada per mitjà de la Llei Orgànica 1/2006, de 10 d'abril, la mencionada competència no pot continuar sent entesa davall els mateixos paràmetres i amb els criteris que s'aplicaven quan la redacció de la norma institucional bàsica valenciana era l'original de 1982. Llavors, la Sentència 121/1992, de 28 de setembre, del Tribunal Constitucional, va vincular indissolublement la competència amb la positivació del costum preexistent, però mantindre eixa postura, com insistentment ha fet l'Advocacia de l'Estat en els successius recursos d'inconstitucionalitat interposats entre 2007 i 2012, resulta anacrònic i dubtosament compatible amb la plena aplicació de l'Estatut hui vigent.

Lluny d'estar a soles en l'interés de defendre la legitimitat de la competència exercida en els termes en què s'ha fet, el Consell ha trobat un recolzament creixent. Les Corts -per mitjà de diverses resolucions aprovades al llarg dels últims anys-, nombrosos ajuntaments de tota la Comunitat Valenciana -amb mocions adoptades pels seus respectius òrgans competents-, entitats com l'Associació de Juristes Valencians -formada per professionals del Dret d'àmplia i reconeguda trajectòria-, i altres institucions i organismes han sol·licitat públicament la retirada dels recursos d'inconstitucionalitat presentats contra les al·ludides lleis valencianes i han reclamat que, igual que ha succeït amb normes aprovades per les Assemblees Legislatives d'altres comunitats autònomes, el Govern d'Espanya accepte negociar una solució que permeta respondre, satisfactòriament per a ambdós parts, les qüestions que l'Administració General de l'Estat estime jurídicament controvertides.

Per tot això, el Consell aprova la present DECLARACIÓ INSTITUCIONAL en defensa de la competència exclusiva de la Generalitat sobre la conservació, el desenvolupament i la modificació del Dret Civil Foral Valencià i, en conseqüència,

RATIFICA el seu compromís amb la reivindicació, l'impuls i la posada en valor del model valencià d'autogovern, plenament respectuós amb el sistema de distribució competencial que deriva del marc constitucional i estatutari.

INSTA el Govern d'Espanya a retirar els recursos d'inconstitucionalitat formulats contra la Llei 10/2007, de 20 de març, de la Generalitat, de Règim Econòmic Matrimonial Valencià, la Llei 5/2011, d'1 d'abril, de la Generalitat, de relacions familiars dels fills i filles els progenitors dels quals no conviuen, i la Llei 5/2012, de 15 d'octubre, de la Generalitat, d'Unions de Fet Formalitzades de la Comunitat Valenciana.

MANIFESTA la seua innegable voluntat d'arribar a un acord amb el Govern d'Espanya en tots aquells aspectes que, des del punt de vista de l'Administració General de l'Estat, puguen resultar jurídicament controvertits en el context del contingut i l'aplicació de les lleis mencionades.

AGRAÏX expressament el suport prestat per totes aquelles institucions, entitats i organismes que s'han posicionat públicament en favor de la reivindicació ací expressada.

EMPLAÇA al conjunt de la societat valenciana a involucrar-se decididament en quantes iniciatives es duguen a terme per a defensar la legitimitat de la competència exercida per la Generalitat i la seua adequació a l'ordenament jurídic vigent.

D'esta Declaració es donarà trasllat a les Corts espanyoles i a la Presidència del Govern d'Espanya als efectes que resulten oportuns.

València, 29 de març de 2016

Manuel Alcaraz Ramos

CONSELLER DE TRANSPARÈNCIA, RESPONSABILITAT SOCIAL,
PARTICIPACIÓ I COOPERACIÓ